

Реформування професійної (професійно-технічної освіти) в Україні: виклики децентралізації

Михайло ГОНЧАР, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки й менеджменту освіти
Херсонської академії неперервної освіти, експерт з
питань освіти Всеукраїнської асоціації органів
місцевого самоврядування «Асоціація міст України»,
м. Київ / м. Херсон

Контекст

- з 2016 року триває децентралізація управління підготовкою робітничих кадрів.
- Мета – наблизити управління та фінансування до потреб ринку праці.
- Закон «Про професійну освіту» (2025 р.) посилює процес децентралізації та законодавчо закріплює суб'єктність міст-обласних центрів у професійній освіті

Нові повноваження міських рад- міст обласних центрів

- Розробка місцевих програм розвитку ПТО.
- Формування замовлення на підготовку кадрів.
- Управління комунальними закладами, призначення директорів.
- Моніторинг і прогнозування потреб ринку праці.

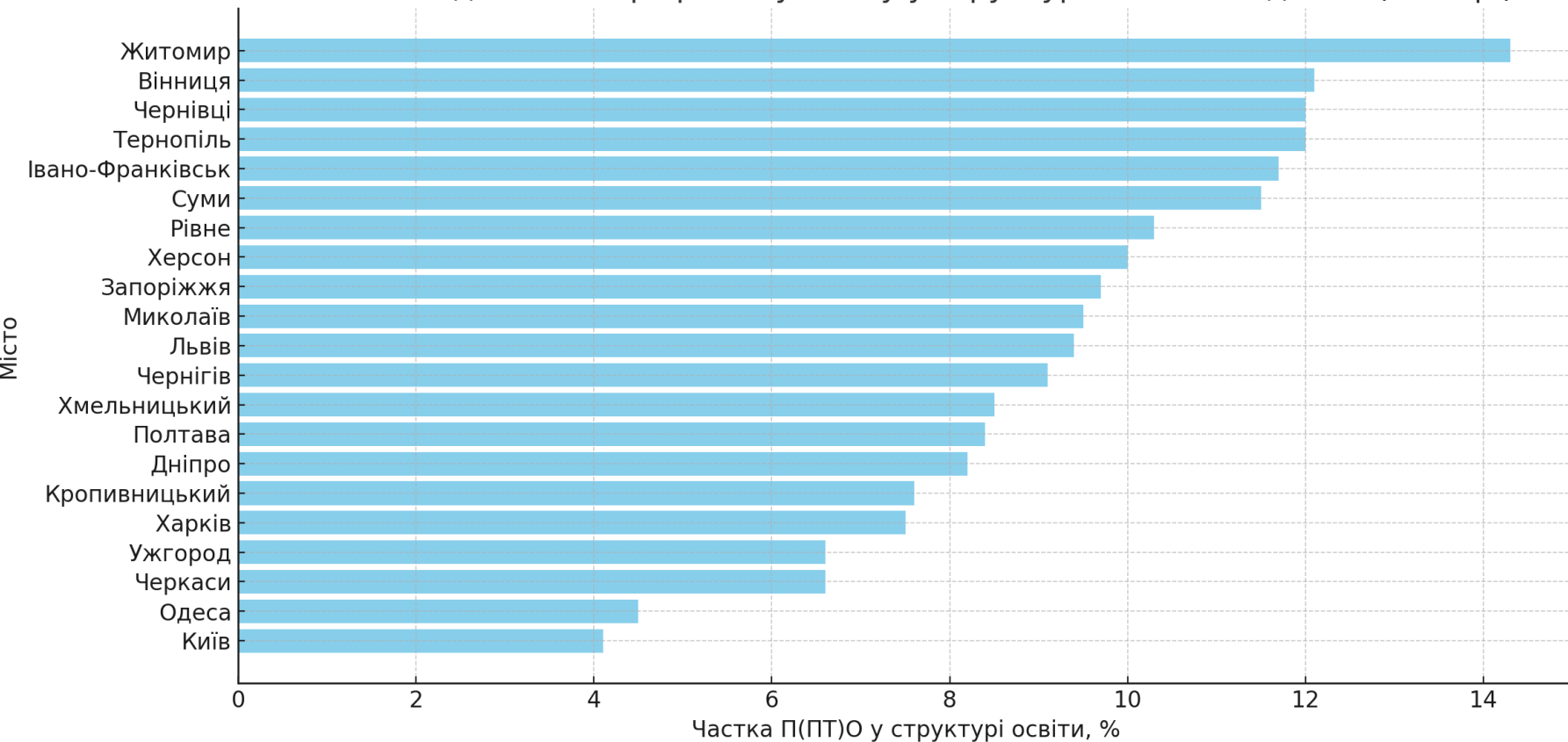
Моделі взаємодії з роботодавцями

- Наглядові ради – стратегія, фінанси, конкурсний відбір керівників.
- Державно-приватне партнерство – створення НПЦ, дуальна освіта, модернізація бази.

Дані 2024 року

- Видатки міст-обласних центрів на ПТО – 6,9 млрд грн (41% від загальних).
- 161 ЗПТО у містах-обласних центрах (25%)
- 36% студентів навчаються у ЗПТО міст-обласних центрів
- • Середня вартість навчання одного здобувача – 87 тис. грн. Діапазон: від 59 тис. (Одеса) до 167 тис. (Житомир).

Частка видатків на професійну освіту у структурі освітніх видатків (2024 р.)

Проблема власності

- Гальмування процесу передачі ЗПТО у комунальну власність (загалом 217 закладів по Україні, з них Київ, Дніпро, Житомир) та спротив обласних рад
- Міста фінансують державні (обласні) заклади, але не можуть інвестувати в майно.
- Відсутність прав власності → неможливість модернізації.

Висновки та рекомендації

- Закріпити принцип «Хто фінансує — той і управляє».
- Завершити передачу державних ЗП(ПТ)О у комунальну власність міст-обласних центрів.
- 3. Створити фонд розвитку П(ПТ)О.
- 4. Розширити участь бізнесу через податкові стимули.